

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

Anul III. No. 139.

Constanța, Duminică 8 Octombrie 1895.

20 bani număr

Constanța 7 Octombrie 1895

Noul Guvern

Guvernul s'a schimbat. Direcțiunea afacerilor Statului a revenit partidului liberal, după cum era firesc să fie, în urma celor petrecute mai dinainte.

La 3 curent Maiestatea sa Regele a chemat la palat pe d-l Dimitrie Sturza, Șeful partidului liberal, și l'a însărcinat a forma ministerul, care este astfel compus:

D-l Dimitrie Sturza Președinte al consiliului și ministru de externe

D-l Eugeniu Stătescu la justiție;

D-l Nicolae Flea la interne;

D-l Petre Poni la culte și instrucțiune publică;

D-l Gheorghe C. Cantacuzino la finanțe;

D-l Gheorghe Pallade la domenii;

D-l Constantin Stoicescu la lucrări publice;

D-l General Constantin Budistian la rebel;

D-nii Sturza, Stătescu, Poni și Cantacuzino au mai fost minstri în guvernele trecute, iar ceilalți nu.

Fiind obiceiul ca fie care ziar să își facă aprecierile sale la asemenea evenimente, noi, cari nu facem politică generală militantă, vom repeta și de această ocazie ceea ce am spus în No. 2 la ziarul nostru de la 29 Decembrie 1891:

„Pe locuitorii Dobrogei, cari încă nu sunt admiși la exercitarea drepturilor politice, nu-i interesează de loc jocul partidelor politice din țară. Ziarul **Constanța**, care intrupează aspirațiunile și vederile generale ale majorității populației locale, va lăuda sau va critica pe cei de la guvern, după măsurile de ocrotiri

și îmbunătățiri cu care vor voi și se vor sili o dota această provincie, abandonată, ca odinioară Basarabia, tuturilor intemperiilor politice.”

Am rugat și atunci, rugăm și acum pe cei în drept, să nu ne silească, prin stângăcia reprezentanților politici ce va numărați, să ne atârnam, cetățeni și funcționari, cocarde la butonieră; aceasta n'ar fi de nici un folos pentru mersul afacerilor publice.; iar la începutul anului al III-lea diceam: „E știut că populațiunea locală nu are altă constituție, altă culoră, decât aceea pe care i-o dau rațele ardețore ale orizontului dobrogean, și că **Constanța**, a rămas totdeauna sub acest orizont.”

Ca am fost consecinți, muncind din toate puterile noastre numai pentru multiplele interese ale Dobrogei, cărora le-am sacrificat toată atențiunea noastră, chiar când trebuia să ne apărăm de loviturile unor prietini,— și că, în nici o împrejurare, n'am căutat folose personale, e martora colecția ziarului și modesta noastră poziție în societate, cu toată lupta crâncenă, intelectuală și materială, ce aproape personal am susținut contra celor ce puneau ambițiile lor personale mai pre sus de interesele generale ale provinciei.

Atitudinea din trecut, o vom pastra și în viitor, atât față de publicul cititor ce are drept să fie conștient și informat asupra faptelor, cât și față de oamenii stăpanirii pentru faptele ce cad în domeniul discuțiunii generale, pastrând însă discuțiunilor calmul și obiectivitatea cerută, și neperdând un moment din vedere, că condeiul de publicist nu

e dat să se servească interese personale, care pot fi câte-o-data meschine și patimașe, ci pe cele obștești, pentru care poporul, în vățându-ne carte, a făcut și face atâtea sacrificii.

Urăm noului guvern: spor bun la lucru!

În special, dorim d-lor miniștri de interne, lucrări publice, și culte: administrație mai spornică, activarea construirii șoselelor, abia începute în toamna aceasta, și un gimnaziu, făgăduit în zadar de trei ani; iar d-lor miniștrii de finanțe și domenii, cu cari dobrogeenii au mai deosebite raporturi, le dorim aceeași liniște și activitate, de care s'au bucurat și au dat atâtea probe predecesorii dela aceste două departamente.

Petre Grigorescu

Afaceri Scolare

Înainte de plecarea sa din minister, d-l Tache Ionescu a ținut să-și asigure prietini din Constanța, făcând cea mai neagră nedreptate meritului, cinstei și devotamentului pentru carieră.

D-na a transferat pe d-na și d-l Tănăsescu directorii școlii primare No. 1, la Tulcea, în județul Tulcea, înlocuindu-o pe cea dintâi cu d-na I. Bănescu și pe cel din urmă cu d-l Niculescu, fost institutor la Urlați.

Toți părinții de copii, toți orașenii, protestează contra nedreptății negre ce se face vechei profesore a Constanței. Rugăm pe noul ministru al cultelor să ne crează că face un mare serviciu dreptății și Constanței, revocând dispoziția personală luată de fostul ministru în ajunul plecării sale.

D-na Tănăsescu este care a pus cartea românească în mâinile fetițelor constanțene și au pus-o cu mult

succes pentru școala română.

Probă contingentului numeros și ales cea dat pentru corpul didactic.

Fetițele eșite din școala d-sale n'au cădat una la nici un concurs. A se respăți ast-fel meritul și vocațiunea este o rușine pentru administrația școlară. Cel puțin aci în Dobrogea e mare rușine.— Deja sunt pete destul de numeroase pe corpul moral al instrucțiunii în Dobrogea.

În loc ca ele să se spele să lătească, până vor cuprinde întreg organismul școlar local, deja destul de compromis prin destăinuirile unor confrăți din București, la cari noi nu ne am putut asocia numai de rușinea streimilor pe cari îi chemăm a'și da copii la școlile române.

D-ra M. Grigorescu institutore la școala No 2 a fost mutată după a d-sale cerere la Ploesci și înlocuită cu d-na Manolescu Sideri D na Rădulescu a fost mutată la școala No. 2 de fete în locul d-șorei Andreescu, care a trecut la școala de băieți No. 2.

PADURILE DOBROGEI

Studiu asupra sistemului de exploatare

DE

PETRE GRIGORESCU 7

SILVICULTOR

(Urmare).

Cu privire la personal, se propune calificarea pădurarilor în *personal de pază* popriț d'isă, și cel de *exploatare*, cu un regulament de atribuțiuni, sporindu-se numărul lor, în ocolul Isacca, cu un brigadier și 17 guardienți simpli, cari prin vreun mijloc ore-care d. es. coloritul biletelor, ar putea distinge dacă lemnele provine, *pe cele sute de drumuri* din pădurile rezervate sau ne-reservate. În privința tarifelor se dăcea în acel memoriu:

« Reduși fiind a continua cu regimul actual, până ce s'ar putea menagia pădurile Dobrogei și ali se aplica sistemul vânzărilor pe parchete sau al exploatarei în regie -nu regia de astă-dî—ceea ce ar fi de o mie de ori mai preferabil, prima lucrare, pe lângă clasarea materialului, este *fixarea prețurilor*.

Aci unde valoarea lemnului nu este stabilită, unde nu are cine-va altă normă în comparațiuni, decât tot vechile, tarife basatetot pe monopol, nu este puțin lucru aședărare echitabilă a prețurilor, dovadă erorile ce s'au făcut până acum

»Scumpetea undr lemne, și din ne-

norocire a celor mai necesare, sare în ochi de la prima vedere; căci a dăce 3 lei carul, este a dăce 30 lei stj cubic din picioare, stabilit fiind că nu se pot pune mai mult decât până la 300 oca într'un car cu doi trăgători din cauza accidentelor drumurilor și anotimpului în care obișnuit se ieau lemnele.

»Prețurile haracilor, nuelelor, parilor pentru îngrădituri, este asemenea prea scump și apasă ca și lemnele de foc mai greu pe populațiunea saracă, iar haracii pe viticultorii. În privința cărora se adăuga că, »având în vedere prețurile vinurilor, calculând bine, mai nief costul haracilor nu se piâtește, cu tot produsul abundant al acestui an» 1895.

Că prețurile ridicate sânt și cauza scăderii veniturilor, acesta o dovedește comparațiunea între venituri și cheltueli pe anii 1879 și până la 31 Octombrie anul curent, și anume:

Pe exercițiile trecute, veniturile au fost următoarele:

pe anul 1879	lei 44,175,74.
» » 1880/81	» 42,747,85.
» » 1881/82	» 76,467,33.
» » 1882/83	» 73,108,14.
» » 1883/84	» 73,295,29.
» » 1884/85	» 69,086,43.

și pe cele 7 luni din 1885/86 21,748,77. pe când cheltuețele anuale sânt pentru județul Tulcea de lei 64 673 bani 40

Așa dar veniturile depășesc cheltuelile numai cu 4,500 lei pe anul expirat, de când datează scumpitul lemnului, escedent, care în anii trecuți, când tariful era mai estin, era de la 10—15 m l, dacă vom considera sporirea personalului în ultimii ani.

« Tot prețul urcat al lemnului este cauza, că codul silvic a cădutu aproape în desetudine, ca ori ce lege prea aspră Judecătorii sânt și ei óment mai înainte de tóte, le pare bine chiar când găsesc în proces vre-o lacună sau cusur, ca să pótă hotărî achitarea, sau cel puțin să poată admite circumstanțele ușurătoare pentru un nenorocit, ce ar plăti altmintrenea 3-500 lei pentru un car. Chiar neconcursul administrației în prevenirea și descoperirea delictelor își are origina tot în scumpetea lemnului, având milă de administrații ei.

« A doua greutate, în alcătuirea tarifului, este clasarea lemnului de lucru și condițiile în care să se debiteze. Acest capitol îl vom trata

pe rând, după cum se succede în alăturatul proiect de tarif.»

1). Cum să se vândă lemnele de lucru: pe metrul «de lungime, -avându-se în vedere grosimea, sau pe arbore, depe grosime și unul și altul din aceste metode, are avantajele și desavantajele sale în practică

Din cântărirea argumentelor a rezultat opiniunea: a se vinde arborele pe unitatea de lungime, cu condițiunea *sine qua nom*, de a se pune un minimum de lungime pentru arbori mai groși de 0 50 în circumferință: iar trunchiul să se măsore la înălțimea peptului (1 50), iar nu la mijlocul său, măsură care e nepractică și vexătoare.

Că s'a făcut deosebire de prețuri între esențe și că s'a menținut în tot tariful (este vorba de cel propus cu această ocazie) protecțiunea pentru esențele prețioase, ca frasinul, stejarul, ulmul, ce tind a dispărea, este o afacere de prevedere și bună gospodărie, contra căreia nimica nu este de obiectat.

«Că s'a adoptat sistemul pe număr, atât pentru *mercei* și *pari*, cât și pentru *cocinóie*, *haraci*, *piăjini*, *ostrețe*, este că e mult mai preferabil și mai echitabil, decât pe car.»

Se facea excepțiune de la această regulă numai pentru *nuelele cu vârfuli cu tot*, al căror preț se propunea, comparativ, mult mai scădut pentru cuvântul, că țeranii, întrebuințeadă ca nuele multe lemne ce nu întrunesc tocmai condițiunea impletitului

Pentru fie-care categorie se stabilea, pe lângă prețuri, un maximum de dimensiuni, spre a se evita luarea de haraci drept nuele, sau pari drept haraci etc.

Iată reforma ce se propunea în anul 1895. Înșirarea aci a acestor liniamente generale trase prin menționatul memoriu, destul de voluminos cu detaliile ce coprinde, creșându-le neapărate în espunerea ce facem, n'am eșit întru nimic din sfera de interes general, ce subjectul comportă.

Dealtmintrelea, în cele mai multe cazuri, mai numai din prea puțină socoteală ce se ținea de aceste mărunțișuri, tarifele au trebuit să sufere așa de dese modificări.

În noul tarif, rezultat din consfătuirea de la Tulcea, pus în aplicare la 15 Ianuarie 1886, deși taxele an remas pentru lemnele mărun-

te tot pe car, nefăcându-se nici o distincțiune de preț între merțee și nuia pôte ca tranșiunea să nu mai fie așa de frapantă, au fost însă scădută mai mult decât considerabil, de la 5 lei la 1 leu și 50 bani până la 3 lei căruța cu doi trăgători, și la 2 lei carul lemne de foc și 1 leu esențele salcie și plop, nefiind permis a se tăea ca haraci pari etc esențele lejar, frasin și ulm. Alt hop! Parit abia în anul ce urma.

În urma aprobării de minister a propunerilor făcute la 30 Decembrie 1885 de d-l Inspector Patrulius, ca să se sporească personalul, să se despartă prin semne pădurile proprii țese, de acele care n'ar mai putea deveni păduri, să se aleagă și pue în exploatare regulată parcelele pentru lemne de lucru, și descrisbit mai multe grupuri pentru lemne de foc, din care $\frac{2}{3}$ să se dea în întreprinderea privată, iar restul să fie explăatate în regie, agenții silvici în anul ce urma 1886 și cei silvico-domeniali deveniți destul de numeroși la 1 Maiu 1887, să puse-ră pe lucru și până în toamnă, au dat în circumscripția Tulcea 33 parcele în exploatare, ce după prospect coprindeau tot felul de material. În Constanța se tăia în 13 locuri.

(va urma)

O Dedicăție

Unul din podobeles învățământului dobrogean, cu care d-l fost revizor scolar I. Bănescu a împănat Dobrogea, a trimis ziarului local *Sentinelă Dobrogei*, susținut de un număr de amatori ai literaturii și redactat de foști și actuali profesori ai școlii normale, o scrisoare cu timbru de 25 bani spre a se publica poezie intitulată:

„Maiestăților lor Regale

Regelui și Reginei României

1895 Septembrie 14.

și compusă din 71 stihuri pe care autorul, ca adevărat român era hotărât s'o înmâneze singur Iubiților noștri Suverani la pod unde se afla, dar fiindu'ni imposibil căci mă găseam la extremitatea cea laltă, de unde nu m'am putut apropia, fiind o mare aglomerație de lume, v'o trimis d-văstră serie d-l Condrea în scrisoarea timbrată

Iată câte-va stofe:

I

Latina gintă întreabă
Cei la Dunărea bătrână?
Ce serbare este ăre?
Sau ce și scumpă și mare?

II

Oare cine va răspunde
Acetor drepte întrebări
Unei ginte ce pătrunde
Cu ale sale cercetări

III

Iată cine ți răspunde
Ție mama lui Traian
Ție gintel feciorești
Cântată de la Mircești.

•E serbarea ce ridică
Gloria noastră strămoșească
Și prezintă lumii culte
O chee mare s'o învârtească.

E inaugurarea podului mândru și
trainic

Co se întinde așa falnic
Din Fetești în Cernavodă
Prevestind nouă epocă.

Doi ostași înarmați și ferecați
Stau la capul Podului—vi-avis de
D-l Condrea

•S'a amintească santinela
Cea vitează a lui Traian
Că românul i vec'nic trează
Nu lasă țeara în necaz

•Samintească pe Carol I Rege,
Cu a sa scumpă Regină,
Care a sacrificat totul
Pentru patria Română.

•Să trăiți vitează Rege
Împună cu regina
Trăească Moștenitori
Ce cu țara a dat mâna
În viitor s'o condu-că
Tot după marele plan
Făcut de Maiestatea voastră
D'ați scos'o la liman.

Așa; bravo d-le înv'etător Diriginte
State-Condrea, de la Dobromiru
Vale plasa Traian, județul Constanța!
Nu de giaba plățiși jugăritul la intrare
în staulul întreținut de santinelele Dobrogei.

Mișcarea în Port

La pârul lăudat să nu mergă cu
sacul gol, țice un vechiu proverb
românesc. Vaporul *Meteor* R. M. S
frumosul vapor „Meteor” cumpărat
în Anglita parenise cu 800,000 lei
s'a stricat cu desăvârșire Câteși 12
focuri n'ar mai fi bune de nimic
numai după 5-6 curse la Constan-
tinopole. S'a dat atelierului C. F.
locale spre a repara ce va fi posi-
bil ca să pôtă merge până la Con-
stantinopole pentru reparație radi-
cală ce pôte costa 100,000 lei.

Se țice că sticaciunile i'ar fi pro-
venit din sfortările prea mari spre
a face cursele în termin, la care de
altmăntrenea n'a sosit, paremise nici
o dată, ast-fel ca trenul *Fulger* de
doă ori a trebuit să lase pasagerii
în Constanța.

Cu câte-va zile mai înainte se
stricase *Medea*, al doilea vapor ma-
ritim, care ar fi avut multe avarii.
Părerea multora este că ambe-
le vapore sunt netrebnice.

Meteor are o vechime 8 ani.

Mașinariile vaporelor uzându-se,
companiile seriose desfac vaporele
postale cu o vechime de 10 ani.

Not am cumpărat tocmai unul din
acele, pare că cine scie ce grabă era.

De atâtea ani trenul *Fulger* să
duce la Varna, de unde pasagerii se
îmbarcă pe iuntre în vapor; iar la
noi s'a făcut o mare harababură în
port, numai pentru câțiva pasageri
ce ar fi venit din orient

Așa e când țara e fără stăpân,
cum e portul Constanței.

Cu șandramalele celor de la Re-
gie s'a împedecat comerțul țerei.

Pentru 3 pasageri, s'a făcut cea
mai mare miserie celor 50 vapore în-
cărcate în luna Septembrie în por-
tul Constanței. Vom reveni mai pe
larg căci e prea laltă.

Informațiuni

În ședința consiliului comunal de
la 28 trecut s'a dat seamă de chel-
tuelile făcute cu primirea Regelui:
Ele sunt în sumă de 27,000 lei, dintr
cari 10,000 lei oferiți de minister.

Un tacâm la masa Regală a cos-
tat 60 lei, în total 7200 lei
pentru 120 tacâmuri la cele do-
uă mese. Suplimentele și apartamen-
tele reținute pentru o noapte au
costat alte 7000 lei. Comuna a chel-
tuit restul pentru decorațiuni,

Cam scump, dar face

Affam că nici o decorație nu se
va împărți pentru această ocazie.

Cei amatori, mai aștepte

D-l Emanuel Culoglu, fost pre-
fect al județului nostru până la
schimbarea guvernului din 1888 și
redactor principal al ziarului *Voința
Națională*, e numit prefect al po-
liției Capitalei.

Numerose telegrame de felicitare
a fost trimise din Constanța, unde
d-l Culoglu se bucură de unanime
simpatii. Din parte-ve felicităm pe
d-l Culoglu pentru înaltul post de
încredere la care e chemat.

Grăul fiind foarte estin, cerem con-
siliului comunal scăderea prețului
pâinei. Vom reveni.

Banca Agricolă locală a început
deja a face și avansuri pe cereale în
mod foarte avantajos, și fără forme
de tribunal.

D-l Primar al orașului nostru M.
Coiciu a plecat pentru câte-va zile la

Bucuresei pentru afaceri particulare.

Prefectul nostru d-l Istrate și-a dat dimisia.

Până în momentul de față nu se cunoște succesorul.

Prețul productelor s'a ureat. Pentru orșul de 62 kgr. hectolitru s'a oferit astă-zi lei 4, 75; grăul s'a vîndut cu 7, 70 iar secara cu 5, 40 hectolitru.

Furtună: De 3 zile ține în Constanța un vînt și o furtună foarte mare, neobișnuită pe această vreme.

D-l P. Stătescu e numit prefect la Tulcea.

No. 326

PUBLICAȚIE

DIRECȚIUNEA SERVICIILOR HIDRAULICE

Portul Constanța

Secțiunea II-a

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 23 Octombrie curent orele 10 a. m. se va vinde prin licitație publică un casan de abur vechiu a orșei portului, aflat în portul Constanța în fața cheiului, lângă

planul înclinat avînd greutatea aproximativă de 6000 kgr.

Amatorul de a cumpăra acest obiect, vor prezenta oferte închise indicînd prețul în total, însoțite și de o garanție provizorie de lei 50, la ora sus indicată în biroul secțiunii II servicial portului Constanța, strada Mahomedană, iar adjudecarea definitivă a ofertei mai favorabilă se va face în termen de 10 zile dela data licitațiunii. Supraoferte nu se vor lua în seamă

Constanța 6 Octombrie 1895

Șeful Secțiunii,

„UNIREA“

Societate generală de Asigurare Mutuală
DIN BUCUREȘCI

Autorizată prin Înaltul Decret Domnesc sub No. 1536 după deciziunea consiliului de miniștri dela 27 Iunie 1877.

Monitorul oficial No. 160 din 16 (28) Iulie

Acastă societate de proprietate asigură, contra incendiului, imobile, fie construite de zid, paiantă sau gard, fie acoperișul lor cu tinichea, plane,

șindrilă, trestie, etc. Pista asigurării e cu mult mai scăzută, aproape pe jumătate de cât la celelalte Societăți cari fac o speculă din premiile asigurațiilor.

Deosebit de aceste clădiri, societatea mai asigură contra incendiului **Mobile, Mărfuri, Producte, Pas și Nutreți** în Șire, Stoguri, Cîai pe Cîmp Liber și în Magazii.

Societatea „Unirea” mai face asigurări asupra „Vietei” în toate combinațiunile azitate și anume:

- a). Asociațiuni mutuale de supraveziere.
- b). Asociațiuni mutuale cu produs minimal garantat și cu participare de 85 la sută.
- c). Contra-asigurării cu 8 la sută dobîndă și fără dobîndă.
- d). Capitaluri fixe în cas de deces cu beneficiul etății.
- e). Asigurări temporale și
- f). Rente viagere în diferite combinațiuni.

Asemenea mai asigură contra riscurilor de „Grindina”, precum și contra riscurilor de transport pe fluviu, mări și corpuri de vase, toate aceste asigurări „Unirea” le face cu premii reduse.

Informațiuni și prospecte se dau în București, la Direcțiunea generală str. Dămbovitza No. 2, iar în districte la agențiilor respective din orașe.

Direcțiunea generală

Societății de Asigurare mutuală Unirea

LIBRARIA ȘI TIPOGRAFIA

„Universală”

36—Piața Independenței—36

GR. M. GRIGORIU

36—Piața Independenței—36

CONSTANȚA

LIBRARIA

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papeterie bogat montată cărți scoastice, de științe și diferite Romane în limba

ROMANA ȘI FRANCEZA

Articole de pieșărie, albume de fotografii și poezii, port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tablouri, cornise pentru fotografii.

JUCĂRII DE COPII ȘI PAPUȘI.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru Piano din țară și străinătate.

TIPOGRAFIA

Asortată cu diferite litere tactura cea mai modernă poate efectua ori-ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afize, Registre, Adrese, Circulări, etichete, Cărți de vizită de logodnă, bilete de nuntă, și de doliu.

Deposit de tot felul de imprimate și registre necesare Domnilor perceptori Onor. Primărilor, Epitropelor de Biserică

LEGATORIE DE CĂRȚI

Efectuarea prompte și prețurile cât se poate de moderate.